

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 22.12.2011
COM(2011) 923 окончателен

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Механизми за управление и стимулиране на разгръщането на програмата SESAR,
технологичният стълб на концепцията за Единно европейско небе**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Механизми за управление и стимулиране на разгръщането на програмата SESAR, технологичният стълб на концепцията за Единно европейско небе

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за изследване на УВД¹ в единното европейско небе (SESAR) представлява технологичният стълб на концепцията за Единно европейско небе (ЕЕН). Концепцията за ЕЕН е амбициозна инициатива, стартирана от Европейската комисия през 2004 г., за реформиране на УВД в Европа чрез подход, който включва всички компоненти на европейската система за въздушен транспорт. Тази реформа на УВД допринася за постигане на целите в областта на въздухоплаването, описани както в Бялата книга за транспорта,² така и в Доклада за бъдещето на въздухоплаването в перспектива до 2050 г.³ Програмата SESAR допринася за реализацията на концепцията за ЕЕН чрез разработване на технологии и процедури за система на УВД от ново поколение, която е в състояние да повиши ефективността чрез трикратно увеличение на сегашния капацитет, десетократно подобряване на резултатите, свързани с безопасността, намаляване с 50 % на разходите на авиокомпаниите и намаляване с 10 % на въздействието на всеки полет върху околната среда (цели за ефективност на ЕЕН).

В основата на SESAR стои Европейският генерален план за УВД⁴ („генералният план“): рамка за сътрудничество, обединяваща всички съответни заинтересовани страни. За първи път всички участници от сектора на въздухоплаването участват в определянето, развитието и разгръщането на паневропейски проект за модернизиране на УВД. Понастоящем програмата е във фазата на развитие, управлявана от Съвместното предприятие SESAR⁵ (СП SESAR), публично-частно партньорство (ПЧП), което включва 17 членове и над 80 други участници, също така от трети държави.

Съгласно генералния план, за разгръщането на програмата SESAR ще са необходими общи инвестиции, надхвърлящи 30 млрд. EUR, но то ще генерира значителна икономическа стойност и ще доведе до подобрения в безопасността, качеството на обслужването и околната среда в Европа. Тези ползи обаче зависят изключително от способността на заинтересованите страни да продължат да работят за разгръщането по навременен и синхронизиран начин (таблица 1).

---

¹ Управление на въздушното движение

² COM(2011)144, 28.3.2011 г.

³ http://ec.europa.eu/research/transport/pdf/flightpath2050_final.pdf

⁴ http://ec.europa.eu/transport/air/sesar/european_atm_en.htm

⁵ Регламент (ЕО) № 219/2007, ОВ L 64, стр. 1, 27.2.2007 г.

Таблица 1⁶

	Разгръщане на SESAR в съответствие с генералния план	Отражение при забавяне на разгръщането с 10 години	Отражение при несинхронизирано разгръщане
Кумулативно отражение върху БВП на ЕС	419 млрд. EUR	-30 %	-28 %
Създадени работни места	328 000	-58 %	-22 %
Спестени емисии CO ₂	50 млн. тона	-110 %	-70 %

Разгръщането на технологиите и процедурите за ЕЕН е естествено следствие от тяхното развитие и утвърждаване от СП SESAR. През март 2009 г. Съветът поиска от Комисията да представи предложения за подготовката и прехода към фазата на разгръщане на SESAR с акцент върху механизми за управление и подходящо финансиране. Изготвената от службите на Комисията предварителна оценка на целите и предизвикателствата пред разгръщането на SESAR беше докладвана в работен документ на службите на Комисията, публикуван през декември 2010 г.⁷ На тази основа бяха осъществени по-задълбочени процеси на оценка и консултации чрез работната група на високо ниво, председателствана от Комисията и съставена от служители на високо ниво от Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ), Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол) и СП SESAR, подпомагана от група експерти, представляващи широк кръг от заинтересовани страни. Въз основа на заключенията на работната и на експертната групи⁸, на резултатите от други консултации, работни семинари и на участията по собствена инициатива на заинтересованите страни, Комисията се спря на следния основен подход:

- (1) разгръщането на SESAR трябва да бъде основано на ефективност;
- (2) само чрез своевременно разгръщане на SESAR чрез синхронизиране и координиране на дейностите по разгръщане ще бъдат постигнати целите за ефективност на ЕЕН и цялостните икономически ползи, очаквани от модернизирването на УВД;
- (3) Комисията трябва да:
  - създаде ефективен механизъм на управление на разгръщането с подходящи механизми за стимулиране, като използва съществуващата рамка на ЕЕН и съществуващите механизми на ЕС за финансиране;

⁶ Изследване на СП SESAR относно макроикономическото въздействие на програмата SESAR, <http://www.sesarju.eu/news-press/documents/assessing-macroeconomic-impact-sesar-874>, юни 2011 г.

⁷ SEC(2010)1580 окончателен

⁸ http://ec.europa.eu/transport/air/sesar/deployment_en.htm

- предприеме необходимите инициативи за изграждане на доверие в процеса на разгръщане, като насърчава инвестирането на ранен етап от страна на заинтересованите страни и също така отчита нуждите на конкретни заинтересовани страни, като например военната авиация, бизнес авиацията и авиацията с общо предназначение;
- (4) Отрасълът⁹, и по-специално заинтересованите страни, които инвестират в разгръщането на програмата SESAR, ще играят централна роля при координиране и синхронизиране на дейностите по разгръщане под политическия надзор на ЕС.

В настоящото съобщение се описват основните елементи, предложени от Комисията с оглед създаване на механизми за управление и стимулиране на разгръщането на SESAR и планът за действие за реализацията им от 2012 г. нататък.

2. ПОДГОТОВКА НА РАЗГРЪЩАНЕТО НА SESAR

2.1. Изграждане въз основа на рамката на ЕЕН

Механизмите за управление и стимулиране на разгръщането се изграждат на базата на съществуващите инструменти на концепцията за ЕЕН¹⁰:

- (1) Комитетът за единно небе¹¹ и Отрасловият консултативен орган¹² осигуряват процес на консултации за държавите-членки на ЕС и за представители на отрасъла;
- (2) схемите за ефективност¹³ и за таксуване¹⁴ осигуряват основните механизми за заинтересованите страни да приведат инвестиционните си планове в съответствие с генералния план;
- (3) правилата за прилагане на оперативна съвместимост са механизмите за прилагане, за да се осигури разгръщане на съществени фактори за постигане на ефективност;
- (4) функционалните блокове въздушно пространство са средство за регионална синхронизация на разгръщането и на обществените поръчки;
- (5) генералният план е договорената пътна карта, която свързва научноизследователската и развойна дейност (НИРД) със сценарии на разгръщане за постигане на целите за ефективност, като освен това планът включва пътни карти в областта на регулирането и стандартизацията и в него ще бъдат определени основните елементи на разгръщането;

---

⁹ Отрасъл се отнася до: доставчици на аеронавигационно обслужване, ползватели на въздушното пространство, оператори на летища, производителите от отрасъла и професионалните органи.

¹⁰ SEC(2010)1580 окончателен

¹¹ Регламент (ЕО) № 549/2004, член 5.1, ОВ L 96, стр. 6, 31.3.2004 г.

¹² Регламент (ЕО) № 549/2004, член 6, ОВ L 96, стр. 6, 31.3.2004 г.

¹³ Регламент (ЕС) № 691/2010, ОВ L 201, стр.1, 3.8.2010 г.

¹⁴ Регламент (ЕО) № 550/2004, ОВ L 96, стр. 10, 31.3.2004 г.

- (6) Евроконтрол, по-специално чрез своята дирекция „Единно европейско небе“, подпомага Комисията в качеството си на регулатор в рамките на ЕС;
- (7) управителният орган на мрежата е отговорен да осигури, че целите за ефективност на мрежата се изпълняват и е компетентен да координира ефективността на мрежата във връзка с разгръщането, като същевременно гарантира съблюдаването на стратегическия план за мрежата¹⁵;
- (8) органът за преглед на ефективността подпомага Комисията да приоритизира и наблюдава елементите на разгръщането чрез отражението им върху ефективността и да определя бъдещи цели за ефективност въз основа на планираните технологични подобрения;
- (9) СП SESAR е отговорно за създаването и реализацията на генералния план, който свързва научноизследователската и развойна дейност със сценариите на разгръщане и обединява техническите компетенции и способността за управление на широкомащабни програми, като защитава обществения интерес и осигурява активно участие на заинтересованите страни;
- (10) Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ) има съществена роля при определянето на правилата, за надзора и насърчаването на безопасността и подпомага Комисията по въпроси в областта на сертифицирането и оперативната съвместимост;
- (11) националните надзорни органи са отговорни за надзора на безопасността и сертифицирането на доставчиците на аеронавигационно обслужване (ДАНО) и за наблюдение на съответствието им с Регламента за осигуряване на обслужване на ЕЕН¹⁶ и свързани общи изисквания за осигуряване на аеронавигационно обслужване и прилагане на предпазни мерки в рамките на регламента относно оперативната съвместимост¹⁷;
- (12) Консултативната експертна група относно социалното измерение на ЕЕН¹⁸ има консултативна роля по отношение на всички мерки със значими социални последици;
- (13) Общите проекти¹⁹ са ефективен инструмент за създаване на механизми за управление и средство за предоставяне на финансиране от страна на ЕС.

2.2. Актуализиране на генералния план

В настоящия си вид генералният план е важен инструмент с оглед на това НИРД в областта на УВД да продължат да бъдат изцяло насочени към разгръщането. Той ще трябва по-добре да синхронизира определените сценарии на разгръщане с очакваните ползи от ефективността, като ги организира в съгласувани пакети на разгръщането, в които ясно се определят елементите на разгръщането, които са от съществено значение

---

¹⁵ Регламент (ЕО) № 677/2011, приложение IV, ОВ L 185, стр. 22, 15.7.2011 г.

¹⁶ Регламент (ЕО) № 550/2004, ОВ L 96, стр. 10, 31.3.2004 г.

¹⁷ Регламент (ЕО) № 552/2004, ОВ L 96, стр. 26, 31.3.2004 г.

¹⁸ Решение на Комисията C/2010/9016, 20.12.2010 г.

¹⁹ Регламент (ЕО) № 550/2004, изменен с Регламент (ЕО) № 1070/2009, член 15а, ОВ L 300, стр. 34, 14.11.2009 г.

за постигането на целите за ефективност на ЕЕН. Той също така ще трябва да включи концепцията на Международната организация за гражданска авиация (ИКАО)²⁰ за блоково обновяване („building blocks“), за да се гарантира оперативната съвместимост на SESAR с други регионални проекти за модернизирание на УВД.

2.3. Временни механизми за управление

Преходът към бъдещото управление трябва да се организира сега, за да се избегне забавено или несинхронизирано разгръщане в критичния период, предшестваш създаването на управление на разгръщането. Комисията вече е създавала временна *ad hoc* ръководна група под егидата на Комитета за единно небе, за да се улесни синхронизирането на текущи дейности по разгръщането. Комитетът се съгласи да консолидира този процес, като го превърне в преходен механизъм за управление на разгръщането на програмата SESAR, който същевременно да служи като „изпитвателен стенд“ за бъдещото управление.

2.4. Улесняване на фазата на въвеждане в промишлено производство

Разгръщането на програмата SESAR включва две отделни фази: въвеждане в промишлено производство и реализация. Въвеждането в промишлено производство следва утвърждаването на технологиите от СИ SESAR и включва стандартизация, сертифициране и широкомащабно производство и се осъществява от производителите от отрасъла (производители на наземно и бордно оборудване). Реализацията включва обществените поръчки, инсталирането и въвеждането в експлоатация на оборудване и прилагането на процедури и се осъществява от ползвателите на въздушното пространство, доставчиците на аеронавигационно обслужване и летищата.

Внимателното планиране на фазата на въвеждане в промишлено производство в генералния план е от основно значение за реалистичното планиране на разгръщането. Въвеждането в промишлено производство се основава на решенията на производителите от отрасъла да предложат на пазара утвърдени от SESAR технологии и от жизнения цикъл на продуктите за УВД. Това изисква също взаимодействие с регулаторните организации²¹ и организациите за стандартизация²². Комисията може да улесни процеса на сертифициране и стандартизация чрез продължаване на финансовата подкрепа за организациите на ЕС в областта на стандартизацията и посредством сътрудничество с Федералната администрация за въздухоплаване на САЩ²³ и Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО)²⁴, за да се осигури глобална оперативна съвместимост.

---

²⁰ Работен документ на ИКАО за симпозиума на световната въздухоплавателна промишленост относно блоково обновяване на авиационните системи, <http://www2.icao.int/en/GANIS>.

²¹ Като Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ) и ИКАО.

²² Като организациите на ЕС в областта на стандартизацията, които включват Европейския комитет по стандартизация в електротехниката и Европейския институт за стандартизация в областта на далекосъобщенията, Европейската организация за оборудване за гражданското въздухоплаване и Радиотехническата комисия по аеронавтика.

²³ Меморандум за сътрудничество между ЕС и САЩ за научноизследователски и развойни дейности в областта на гражданското въздухоплаване, приложение 1 SESAR — NextGen, подписан на 3.3.2011 г.

²⁴ Меморандум за сътрудничество между Европейския съюз и Международната организация за гражданско въздухоплаване за осигуряване на рамка за засилено сътрудничество, ОВ L 232, стр. 2, 9.9.2011 г.

SESAR ще окаже въздействие върху много аспекти на въздухоплаването — от въздухоплавателните средства и летищата до процедурите и методите на работа. Тъй като безопасността е общо мерило за всички тези аспекти, ЕААБ играе съществена роля в този процес, като осигурява навременно регулиране и съгласуваност между разпоредбите за безопасност и развитието на SESAR.

2.5. Непрекъснати технологични иновации

Ще бъде необходимо да се отговори в дългосрочен план на необходимостта от технологични иновации, за се да подкрепят променящите се изисквания по отношение на ефективността. Развитието и разгръщането са два взаимно свързани процеса: от една страна, научноизследователските и развойни дейности в областта на УВД няма да бъдат прекратени с приключването на мандата на СП SESAR; от друга страна, разгръщането на SESAR ще се разпростре върху многогодишен период, което изисква подкрепа от страна на НИРД за осигуряване на необходимия технологичен отговор, налаган от една променяща се работна среда.

Опитът на СП SESAR²⁵ доказва стойността на ПЧП като единен орган за управление на НИРД в областта на УВД. Комисията счита, че подходът за ПЧП посредством орган на ЕС дава желаните резултати и трябва да се продължи. Тъй като мандатът на СП SESAR изтича на 31.12.2016 г., Комисията ще направи необходимата оценка и ще проведе консултации с оглед да представи съответно предложение до Съвета и до Европейския парламент преди 2013 г.

3. ФИНАНСИРАНЕ И ОСИГУРЯВАНЕ НА СРЕДСТВА ЗА РАЗГРЪЩАНЕТО НА SESAR

Голямо предизвикателство в процеса на разгръщане е навременното финансиране на реализацията. Над 2/3 от общите инвестиции, необходими за реализацията на SESAR, ще се поемат от гражданските и военните ползватели на въздушното пространство за оборудване на техните въздухоплавателни средства (22 млрд. EUR)²⁶. Останалите инвестиции, които се поемат от граждански и военни доставчици на аеронавигационно обслужване и операторите на летища, ще бъдат необходими за наземно оборудване (8 млрд. EUR)²⁷. Необходимо е да се осигури стабилна връзка между инвестициите и ползите. Целите, наложени със Схемата за ефективност²⁸ в ключови за ефективността области като капацитет, околна среда, безопасност и разходна ефективност, следва да представляват силен стимул за доставчиците на аеронавигационно обслужване да инвестират на ранен етап в нови технологии. Независимо че военните и държавните въздухоплавателни средства, авиацията с общо предназначение и бизнес авиацията може да нямат положителни бизнес сценарии в контекста на разгръщането на SESAR, те ще бъдат задължени да инвестират във и да въведат някои видове оборудване във

---

²⁵ Доклад относно относно междинната оценка на Съвместното предприятие SESAR и неговия напредък в изпълнението на Европейския генерален план за управление на въздушното движение, COM(2011)14 окончателен, 24.1.2011 г.

²⁶ Европейски генерален план за УВД: общо 22 млрд. EUR, включително авиокомпаниите (11,5 млрд. EUR), бизнес авиация (3,4 млрд. EUR), авиация с общо предназначение (940 млн. EUR) и военна авиация (6,4 млрд. EUR)

²⁷ Европейски генерален план за УВД: общо 8 млрд. EUR, включително военни доставчици на аеронавигационно обслужване и летища (570 млн. EUR), граждански доставчици на аеронавигационно обслужване (6,2 млрд. EUR) и граждански летища (550 млн. EUR)

²⁸ Регламент (ЕС) 691/2010 г., ОВ L 201, стр. 1, 3.8.2010 г.

връзка със SESAR. Освен това проектите за реализацията на SESAR ще изискват поемането на голям финансов риск, който частните финансови пазари или оценяват като много голям, или не биха поели изобщо. В резултат на това операторите са склонни да реагират пасивно, вместо да бъдат проактивни („предимството на включилия се последен“): авиокомпания, която инвестира в ново бордно оборудване, може да не вижда никаква полза преди доставчиците на аеронавигационно обслужване да са осъществили съответните инвестиции в наземно оборудване; по същия начин, доставчиците на аеронавигационно обслужване биха видели положителни бизнес сценарии, ако бъдат оборудвани значителен брой въздухоплавателни средства.

В крайна сметка в резултат на координираното комбиниране на частни и публични финансови средства чрез използване на подходящи инструменти, адаптирани към същността на всеки проект, ще възникне една оптимизирана финансова подкрепа за дейностите по реализация. За да се смекчат рисковете, свързани с отрицателни примери от бизнеса, както и за привличане на частни финансови средства, се счита, че за реализацията на SESAR за периода 2014—2024 г. ще бъдат необходими 3 млрд. EUR като финансови средства от ЕС. Финансирането от страна на ЕС следва да подкрепя реализацията на SESAR чрез улесняване на синхронизирането и координирането между заинтересованите страни по отношение на съществени елементи на разгръщането, определени в генералния план, включително, доколкото това е позволено от съответните инструменти за финансиране, и по отношение на тези, в които участват трети държави.

Инструментът „Механизъм за свързване на Европа“ (MCE)²⁹, който е интегриран инструмент за инвестиране в инфраструктурните приоритетите на ЕС в рамките на политиката за трансевропейски мрежи в секторите на транспорта (TEN-T)³⁰, енергетиката и далекосъобщенията, включва финансиране от страна на ЕС за разгръщане на програмата SESAR. Необходимо е да бъдат проучени други потенциални източници на финансиране, като например заеми от Европейската инвестиционна банка, Регламента за таксуването във връзка с ЕЕН и Схемата за търговия с емисии.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗГРЪЩАНЕТО

4.1. Обхват

Механизмите за управление и стимулиране на разгръщането на SESAR трябва да са съсредоточени върху дейностите по разгръщане, определени в генералния план като ключови за постигане на целите за ефективност на ЕЕН. Географският обхват на разгръщането ще бъде свързан основно с разгръщането в рамките на зоната на ЕЕН. Независимо от това в механизмите за управление следва да се предвижда необходимото координиране, синхронизиране и сътрудничество с трети държави в паневропейска перспектива.

---

²⁹ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за свързване на Европа, COM(2011)665, 19.10.2011 г.

³⁰ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа, COM(2011)650, 19.10.2011 г.

4.2. Функции на управлението

4.2.1. Създаване на програма за разгръщане

Управлението на разгръщането ще трябва да разработи, приеме и актуализира програма за разгръщане като обвързващ референтен инструмент за синхронизиране, наблюдение и финансиране на проекти за внедряване. Програмата за разгръщане следва да бъде в пълно съответствие с генералния план и стратегическия план за мрежата, като съвместява планирането на ефективността и бюджетните изисквания в единна работна програма, направляваща управлението на разгръщането. Тя ще се съсредоточи върху най-важните елементи на разгръщането от генералния план с цел постигане на ключови цели за ефективност, като се определят дейностите, изисквани от съответните заинтересовани страни и свързаните с тях рискове и смекчаващи мерки.

4.2.2. Изпълнение на програмата за разгръщане

Тази функция включва:

- времево синхронизиране, координиране на дейностите по разгръщането и привеждане на инвестиционните планове на заинтересованите страни в съответствие с програмата за разгръщане, като същевременно се предотвратява конфликтът на интереси и се насърчава лоялната конкуренция;
- подкрепа за заинтересованите страни при изпълнението на инвестиционните им планове посредством ефективен процес на вземане на решения, легитимност, споделяне на най-добрите практики, насърчаване на общи обществени поръчки, осигуряване на общи инструменти и насоки, повишаване на информираността, насърчаване на прозрачността, подчертаване на ползите;
- привеждане в изпълнение и стимулиране на реализацията на ключови за ефективността етапи посредством инструменти на ЕЕН и целесъобразни правни инструменти;
- управление на рисковете, свързани с дейностите по разгръщането, и задействане на смекчаващи мерки.

4.2.3. Наблюдение и докладване

Управлението на разгръщането също така следва да обхваща наблюдението и докладването във връзка с напредъка на разгръщането в светлината на програмата за разгръщане, и по-специално:

- оценяване на съответствието на отделните инвестиционни планове на заинтересованите страни с програмата за разгръщане;
- откриване и докладване на пропуски по отношение на планирането, бюджета и ефективността, тяхното анализиране и определяне на коригиращи мерки, които да бъдат реализирани като част от функцията за реализация.

4.2.4. Финансово управление

В заключение, управлението на разгръщането трябва да осигури подходящо комбиниране и управление на наличните публични и частни финансови ресурси за изпълнение на програмата за разгръщане чрез:

- привличане и предоставяне на финансови средства по недискриминационен начин за стимулиране на навременните инвестиции във въвеждането на нови технологии и процедури;
- подкрепа за заинтересованите страни при преговорите им с финансови институции;
- гарантиране на стабилно и прозрачно финансово управление.

4.3. Структура на управлението

Управлението на разгръщането на програмата SESAR следва да осигури строг политически надзор от страна на ЕС и подходящи връзки със и включването на инструменти и органи на ЕЕН, както и централна роля на заинтересованите страни, особено на тези, които инвестират в разгръщането. Това може да бъде постигнато посредством единна структура, която се състои от три взаимно свързани нива: „Политическо“, „Управленско“ и „Изпълнително“. Тази тристепенна структура на управление включва отговорните образувания съобразно съответните им компетенции и спазва принципа за разделение между регулаторни/надзорни функции и предоставяне на услуги.

Тази структура може да бъде дефинирана в ръководните насоки за общи проекти³¹, с които ще бъдат определени основните участници на всяко ниво, отговорностите, отчетността, участието в управленските функции (таблица 2) и взаимодействието и обвързващите споразумения между участниците на всяко ниво, както и необходимите външни връзки. Структура за докладване ще определи как се упражняват правомощията и надзорът чрез трите нива, а в генералния план и стратегическия план за мрежата ще бъде изготвена схема за срокове на действие. Управлението на разгръщането следва да притежава подобаваща гъвкавост и способност за реагиране, за да се справи с всякакъв вид извънредни ситуации, като същевременно осигурява прозрачност и лоялна конкуренция и предотвратява конфликта на интереси.

4.3.1. Политическо ниво

Най-високото ниво на структурата за управление следва да гарантира обществения интерес и съгласуваността с условията на рамката на ЕЕН, и по-специално с приоритетните цели за ефективност и изискванията за безопасност, както и да осигури навременната регулаторна рамка и ефективното управление на финансовите средства на ЕС. Като се отчита институционална му роля и отговорност за реализацията на ЕЕН и управлението на финансовите средства на ЕС, Комисията ще ръководи това ниво със съответната подкрепа на:

---

³¹ Регламент (ЕО) № 550/2004, изменен с Регламент (ЕО) № 1070/2009, член 15а, параграф 2, ОВ L 30, стр. 34, 14. 11. 2009 г.

- Комитета за единно небе и Отрасловия консултативен орган, и по-специално ползвателите на въздушното пространство като основни клиенти на разгръщането на SESAR;
- Органа за преглед на ефективността;
- Евроконтрол, и по-специално неговата дирекция „Единно небе“;
- Европейската агенция за авиационна безопасност;
- Консултативната експертна група за социалното измерение на ЕЕН;
- Европейската агенция по отбраната.

Комисията ще запази пълен контрол върху решенията относно финансирането на общи проекти от страна на ЕС съгласно правилата за управление на съответните програми за финансиране и посредством установяването на подходящи договорни отношения с получателите на финансовата подкрепа. Това ниво следва да установи подходящи връзки с трети държави, организации по стандартизация и съответните регулаторни органи извън ЕС.

4.3.2. *Управленско ниво*

Като се има предвид, че отрасълът е отговорен за ефективността на системата, както и че ще поеме по-голямата част от разходите за дейностите по разгръщането, изглежда управителен орган на разгръщането, съставен от представително за отрасъла партньорство, което ръководи това ниво, е най-подходящият подход, за да се даде възможност на отрасъла да играе водещата роля, която той легитимно твърди, че играе при разгръщането на SESAR. Това ниво също така ще включва управителния орган на мрежата и СИП SESAR, които в рамките на съответните си компетенции ще предоставят обратна връзка на управителния орган на разгръщането относно (предварителното и последващо) въздействие на програмата за разгръщане върху операциите и наличието на оперативни и технически подобрения, които съответно да бъдат включени в програмата.

Управителният орган на разгръщането може да бъде създаден като общ проект съгласно член 15а, параграф 3 от Регламент № 550/2004 г., който изисква от Комисията да проведе независим анализ на разходите и ползите, както и подходящи консултации с държавите-членки и съответните заинтересовани страни. Характеристиките и задълженията на управителния орган на разгръщането ще бъдат определени в ръководните насоки за общи проекти, предвидени със същия регламент, с които по-специално ще се:

- определи процедурата за създаването на отрасловото партньорство;
- определят задачите на управителния орган на разгръщането и необходимите характеристики за изпълнението им, включително подходящи механизми за предотвратяване на риска от конфликт на интереси и за взаимодействие с публичните органи;
- посочи кои заинтересовани страни е необходимо да участват в партньорството, за да се гарантира неговата управленска и географска легитимност, и ще се осигури подходящо разграничаване между вземането под внимание на

позициите на заинтересованите страни и тяхното участие в една по-силна (управленска) роля като инвеститори и доставчици;

- изиска от участниците да поемат обвързващ ангажимент за разработване/обслужване и изпълнение на програмата за разгръщане, както и на съответните рискове по разгръщането при необходимост, под надзора на политическото ниво;
- определят ролята на управителния орган на мрежата, СП SESAR и органа, на който е възложена координацията на проектите за внедряване с военно предназначение, и работните споразумения с тези органи;
- определят външните връзки, по-специално с трети държави в паневропейски контекст;
- насърчи регионалната координация посредством функционални блокове въздушно пространство.

Управителният орган на разгръщането ще бъде избран посредством открит конкурсен процес. В случай че отрасълът не успее да създаде партньорство за управителния орган на разгръщането, може да се предвиди тази роля да бъде предоставена на съществуващо образувание.

Управителният орган на разгръщането ще оценява финансовите нужди на проекти за внедряване и при необходимост ще ги съпоставя с инструментите за публично и частно финансиране. Той ще подпомага политическото ниво при вземането на решения за предоставянето на публично финансиране за общи проекти.

4.3.3. *Изпълнително ниво*

Това ниво се състои главно от управителните органи на общите проекти. Те ще бъдат задължени да изпълняват решенията на управителния орган на разгръщането, за да се осигури съгласуваност на тези проекти с програмата за разгръщане. При все това, тъй като дейностите по разгръщането на SESAR ще бъдат по-широки от тези, които могат да бъдат допустими като общи проекти, това ниво следва да остане отворено за други проекти за внедряване във връзка със:

- дейности по разгръщането в контекста на SESAR, извършвани от военните власти;
- дейности по разгръщането, които не са свързани със значими елементи на програмата за разгръщане, но са в съответствие с генералния план;
- дейности по разгръщането извън зоната на ЕЕН.

Връзката между тези проекти и управителния орган на разгръщането трябва да се определя за всеки отделен случай.

Таблица 2 — Участие в управленските функции

	Политическо ниво Европейска комисия	Управленско ниво Управителен орган на разгръщането	Изпълнително ниво Управителни органи на проекти
Обслужване на програмата за разгръщане	– Одобрява програмата за разгръщане	– Създава програмата за разгръщане – Предава програмата за разгръщане на политическото ниво за одобрение – Приема одобрената програма за разгръщане	
Изпълнение на програмата за разгръщане	– Цялостен надзор – Решения/ арбитражни решения – Привеждане в действие/ стимулиране посредством регулиране и/или финансови стимули	– Изпълнява решенията на политическото ниво – Синхронизирано изпълнение на програмата за разгръщане – Координиране на проектите за внедряване – Управление на риска	– Изпълнение на решенията на управленското ниво – Управление на отделни проекти
Докладване и наблюдение	– Цялостно наблюдение	– Наблюдава изпълнението на програмата за разгръщане и докладва на политическото ниво – Задейства механизми за предупреждение	– Докладва за напредъка по отделни проекти за внедряване и за приноса към програмата за разгръщане – Задейства механизми за предупреждение
Финансово управление	– Взема решения за отпускането на финансови средства от страна на ЕС за общи проекти	– Комбинира публични и частни финансови средства – Предлага предоставяне на финансови средства от страна на ЕС за общи проекти – Финансово управление на проекти за внедряване	– Финансово управление на предоставени финансови средства за отделни проекти за внедряване

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Разгръщането на програмата SESAR е важна стъпка към цялостната реализация на концепцията за ЕЕН. Единствено навременното, синхронизирано и координирано разгръщане, напълно интегрирано в рамката на ЕЕН, ще допринесе ефективно за постигане на целите за ефективност на ЕЕН. Комисията цели да улесни разгръщането на SESAR, като продължава да прилага и съгласува инструментите на ЕЕН.

Незабавно ще бъдат предприети редица действия, тъй като се счита, че за създаването на управителния орган на разгръщането и стартирането на най-неотложните общи проекти може да са нужни до 36 месеца. Комисията по-специално ще гарантира съгласуваността на процесите на развитие и разгръщане с рамката на ЕЕН, както и че въпросите във връзка с човешкия фактор, безопасността и военните въпроси са надлежно разгледани. При необходимост ще бъде обмислено адаптиране на такива инструменти на ЕЕН като схемите за ефективност и за таксуване, за да се отговори по-добре на целите на разгръщането. Комисията също така ще засили и затвърди сътрудничеството с Евроконтрол в рамката на ЕЕН, съсредоточавайки вниманието си върху Органа за преглед на ефективността и управителния орган на мрежата във връзка

с преговорите за сключване на споразумение на високо ниво между ЕС и Евроконтрол³².

С цел подготовка на прехода към разгръщането на SESAR Комисията ще осигури съгласуваност между стратегическия план за мрежата и актуализирания генерален план (чието приемане е предвидено до юли 2012 г.), на които ще се позовава програмата за разгръщане. Комисията ще гарантира, че въпросите на въвеждането в промишлено производство са надлежно разгледани в генералния план, установени са подходящи връзки и се оказва постоянна подкрепа на органите по стандартизация и сертификация, както и на производителите от отрасъла посредством технически експертен опит в рамките на СП SESAR. В този контекст Комисията ще продължи да подкрепя усилията на ИКАО в областта на стандартизацията и техническото сътрудничество със САЩ и Япония за осигуряване на глобална оперативна съвместимост.

Комисията ще извърши всички необходими оценки и консултации с оглед внасяне на предложение преди 2013 г., което да е в съответствие с бъдещите финансови перспективи, за удължаване на мандата на СП SESAR след 31.12.2016 г. В предложението също така следва да се разглежда управлението и финансирането на бъдещи научноизследователски и развойни дейности в областта на УВД, създаването на генералния план и координацията между управлението на развитието и управлението на разгръщането.

Комисията ще предприеме одобрените от Комитета за единно небе действия за консолидиране на процеса на управление на началното разгръщане, като един вид „изпитвателен стенд“ за механизмите за управление на разгръщането, които предстои да бъдат въведени, както и с цел да гарантира непрекъснатост на управлението до създаването на бъдещите управленски структури на разгръщането (януари 2012 г.). Това ще включва стартирането на временна програма за разгръщането (март 2012 г.).

Общите проекти и свързаните с тях ръководни документи ще се използват като средство за създаване на управление на разгръщането и за канализиране на стимулите за навременно и синхронизирано разгръщане. Управлението на разгръщането ще се осъществява посредством три нива, за да се гарантира строг политически надзор от страна на ЕС, ефективно управление на разгръщането чрез обвързващо отраслово партньорство и ефикасно управление в рамките на всеки отделен проект за внедряване. Механизмите за стимулиране също така ще включват целенасочена финансова подкрепа от страна на ЕС, която ще бъде осигурена посредством съществуващи инструменти, по-специално чрез Механизма за свързване на Европа в съответствие с Насоките за TEN-T. До края на 2012 г. Комисията възнамерява да изготви и приеме, след консултации с държавите-членки и заинтересованите страни, ръководни насоки за общи проекти с оглед определяне на трите нива на управление и на критериите за допустимост на общи проекти. Въз основа на ръководните насоки и с помощта на СП SESAR и Евроконтрол след това Комисията ще подготви и ще отправи поканата за представяне на предложения за управителния орган на разгръщането и ще определи бъдещите общи проекти.

---

³² Мандат на Съвета от 6.10.2011 г.